

Ciao!

Bonjour!

Hallo!

¡Hola!

Kielitietoinen ja monikielinen koulu
Kainulainen & EP:t 2020

Luentopössikset

Kielikasvatuksesta

Rempu tipastaa kököttimessä - kielitajuun käsiksi

Ravistellaan kielitajua

- Mitä kieltä teksti on?
- Mikä teksti se on? Mistä aiheesta siinä puhutaan?
  - Mitkä sanat ovat verbejä? Entä adjektiiveja?
  - Millainen sanajärjestys kielessä on?
- Mikä sana tarkoittaa 'ja' ja mikä on kieltosana?
→ **Miten päättelit?**

Hier ontvangt u enkele nuttige tips als u bij het wassen het milieu een handje wil helpen:

- Was niet met een halfvolle trommel
- Doseer volgens vuilgraad en waterhardheid
- Gebruik de laagst aanbevolen temperatuur
- Verminder verpakkingsafval

(Kalaja & Dufva 2005)

Luokanopettajan kielitajun syventäminen

(Tarnasta 2012 mukailten)

Tarvittavat **käsitteet**

Tieto ja ymmärrys
kielen rakenteista

Kyky eritellä kieltä

- tekstin
- lauseen
- sananmuotojen tasolla

Luokanopettajan
kielitaju

Oma kielenkäyttötaito

- puhuminen
- kirjoittaminen
- kielenhuolto
- ymmärtämistaidot

PEDAGOGIIKKA

Mitä oppilaan pitää osata!?!?!?

Jokainen
opettaja on
kielen
opettaja ja
jokaisella
tunnilla
opiskellaan
kieltä

KIELELLÄ OPITAAN JA OPISKELLAAN MUISSAKIN KUIN KIELIAINEISSA

Havainnointilomakkeen tarkastelua

- Tarkastelkaa pienryhmissä luennolla esiteltyä havainnointilomaketta
- Pohtikaa, miltä osin lomake linkittyy päivän luentoon
- Pohtikaa myös, mitkä osiot havainnointilomakkeesta olivat helposti ymmärrettäviä ja mitkä taas kaipaisivat lisää opastusta
- Avatkaa padlet:
https://padlet.com/pauliinasopanen/kielitietoinen_toiminta
  - Käykää pienryhmässä tykkäämässä niistä aiheista, joiden tehtävänantoa piditte selkeänä
  - Kommentoikaa jokaista aluetta keskustelujenne pohjalta
  - Voitte kommentoida esimerkiksi
    - Mitkä kohdat vaatisivat selkeytystä tai
    - Miten voisitte hyödyntää lomaketta luokahuonehavainnointien aikana tai
    - Miten lomakkeen eri osiot linkittyvät päivän luentoon

Alakoulun ylli ja kielitietoisuus

- Pohtikaa kielitietoisuutta alakoulun yllin oppitunnilla *Monikielisen oppijan matkassa* -sivuston avulla
<https://monikielisenoppijanmatkassa.fi/kielitietoisuus-eri-tiedonaloilla/oppikirjatekstit/alakoulun-ylli/>
- **Pienryhmätyöskentely (torstaina 3 ryhmää, perjantaina 6)**
  - Jokaiselle ryhmälle valitaan yksi sivuston tehtävistä
    - ryhmä 1 ja 4 = kohdat I-II, ryhmä 2 ja 5 = kohta III, ryhmä 3 ja 6 = kohta IV
  - Ryhmät pohtivat sivuston tehtäviä yhdessä ja pyrkivät löytämään näihin sopivat vastaukset sekä pohtimaan tehtävää kielitietoisesta näkökulmasta. Kirjatkaa ajatuksia oman POM-ryhmän ryhmämuistioon
    - Torstain ryhmä <https://peda.net/id/6810a330093>
    - Perjantain ryhmä <https://peda.net/id/730dd744093>
- Lopuksi jokainen ryhmä kertoo tiivistetysti muille tehtävästään, siihen pohtimistaan ratkaisuihistaan ja siitä, minkälaisia ajatuksia tämä tehtävä herätti liittyen kielitietoiseen opettamiseen ja opettamiseen ylipäätään.

Vuorovaikutusosaaminen &
moninaisuuteen liittyvä
osaaminen:

Haluat ja kykenet toimimaan yhteistoiminnallisesti ja rakentavasti erilaisissa vuorovaikutustilanteissa, -suhteissa ja ryhmissä. Tämä tarkoittaa sitä, että osaat ottaa toisen näkökulman huomioon, olet kiinnostunut kuuntelemaan toista ja annat tilaa ryhmässä. Ymmärrät verkostoihin ja yhteisöihin kuulumisen merkityksen sekä osaat rakentaa ja ylläpitää niitä. Osaat neuvotella sekä ratkaista konflikteja ottaen huomioon eri osapuolten tarpeita ja tavoitteita.

Sinulla on kykyä omien ja toisten tunneilmaisujen havaitsemiseen ja tunnistamiseen sekä taitoa tunteiden säätelyyn ja ilmaisemiseen. Ymmärrät tunteiden syitä ja niiden vaikutuksia itseen ja muihin ihmisiin ja osaat soveltaa tätä ymmärrystä työssäsi.

Kykenet tiedostamaan ja haastamaan moninaisuuteen liittyviä asenteitasi ja uskomuksiasi ja toimimaan ymmärtäen, että jokainen ihminen on erityinen ja omanlaisensa edellytyksineen ja taustoineen. Sinulla on tietoisuutta ja herkkyyttä toimia vuorovaikutuksessa kulttuurisesti moninaisissa konteksteissa sekä arvostaa ja ymmärtää esimerkiksi etnisyyden, kielen, iän, uskonnon, sukupuolen, seksuaalisuuden sekä sosiaalisen luokan sisältämiä erityispiirteitä.

Vuorovaikutusosaamista ja moninaisuuteen liittyvää osaamistasi sekä niiden kehittymistä voit tarkastella mm. seuraavien kysymysten avulla:

Millainen olen vuorovaikuttajana? Analysoi asiaa eri vuorovaikutustilanteiden kannalta. Mieti esimerkkejä onnistuneista/sujuvista sekä haasteellisista tilanteista. Mikä minulle on vaikeaa/helppoa vuorovaikutustilanteessa? Voit hyödyntää vuorovaikutusosaamisen itsearviointityökalua (käytössä mm. OKLV211-, OKLA1209-, OPEA215-opintojaksoilla)

- Kuvaa erilaisia tapojasi olla vuorovaikutuksessa toisten kanssa (esim. nonverbaali viestintä, vrt. esim. Joharin ikkuna).
- Kuinka tunnistan ja säätelen erilaisia tunteitani vuorovaikutustilanteissa?
- Millainen olen kuuntelijana ja tulenko itse kuulluksi?
- Millainen olen tiimityöskentelijänä?
- Miten kohtaan oppijani/työkaverini/vanhemmat?
- Miten tunnistan erilaisia ryhmäprosesseja ja ryhmädynamiikkaan vaikuttavia tekijöitä ja kuinka ne vaikuttavat vuorovaikutukseeni ryhmässä?

Millaista moninaisuuteen liittyvää osaamista minulla on:

- Millaisia ennakkoluuloja, asenteita, oletuksia ja uskomuksia tunnistan itsestäni, jotka vaikuttavat tapaan kohdata toisia ja olla vuorovaikutuksessa heidän kanssaan? Miten käsittelen niitä?
- Millaista moninaisuutta tunnistan itsessäni ja muissa, esimerkiksi erilaisia identiteettejä ja niitä rakentavia tekijöitä, ja miten se näkyy ajattelussani ja toiminnassani?
- Kyseenalaistanko sitä, mitä tiedän oppijasta? Miten omat asenteeni vaikuttavat oppijoiden kohtaamiseen? Olenko valmis oppimaan oppijasta lisää?
- Miten opettaja voi tukea/ ohjata luokan ilmapiiriä niin, että erilaisuutta sallitaan ja ymmärretään arvostaen sekä huolehditaan toisista?